

Karel Čapek

„Je potřeba jisté lenosti k plnému ocenění života. Člověk, který tuze spěchá, dojde jistě k cíli, ale jen za tu cenu, že se nepodíval na tisíceré věci, které cestou minul.“

Vážené posluchačky,
vážení posluchači,

jako v přírodě se opakují roční období, tak i při našem studiu se odvíjejí jednotlivé fáze v pravidelných intervalech. Zápisy, výuka v zimním a letním semestru, závěrečné práce či testy, v květnu nové přihlášky na další rok a završením každého akademického roku je slavnostní předání osvědčení v Karolinu. Před Vámi jsou nyní prázdniny, které je třeba si řádně vychutnat, abyste se mohli ozdravení opět řádně soustředit na přednášky a semináře a také si našli čas na naše klubové akce.

Slunečné prázdniny a osvěžující vodu v moři, v rybníku, v bazénu nebo třeba ve vaně přeje

Anna Terešová 🌸

Obsah

🌸 <i>Aktuality z naší U3V</i>	2
🌸 <i>Celoživotní vzdělávání dospělých - dobrovolnický projekt aGAIN</i>	3
🌸 <i>Příspěvky našich posluchačů</i>	5
🌸 <i>Zajímavosti</i>	14
🌸 <i>Zábavný koutek</i>	16

• *Aktuality z naší U3V*

Promoce v Karolínu

Jiří B. Lukáš

Po staletí zve aula v Karolínu
prožít s rodinou zvláštní emoci,
tentokrát se netýká dcer a synů,
diplomy převezmou důchodci.

Mnozí žijí s větší potencí,
než odpovídá jejich věku,
ignorují potíže a nemoci,
vždyť studium je nejlepší z léků.

Nespojíte stáří jenom s demencí,
vyšší věk není stopkou na svěžest,
Edison hlásil patenty s vehemencí,
i když mu bylo osmdesát šest.

Vždyť Goethe dopsal Fausta,
když mu bylo osmdesát.
A Tizianovi v ruce štětec zůstal,
i když na nohou nemohl stát.

V aule je pořádně plno,
sjely se rodiny, přátelé a drazí.
Nechávám se unést slavnostní vlnou,
která po těle příjemně mrazí.

Fanfáry znějí bez poplatků a licence,
všichni se slavnostně tváří,
přichází Jeho Magnificence
a další hodnostáři.

Zvedají se ruce s mobily,
aby se do pixelů zachytila sláva,
abychom se ještě doma chlubili,
co dokázala stříbrovlasá hlava.

Centrium dalšího vzdělávání přeje

všem posluchačům U3V FF UK krásné prázdniny

• Celoživotní vzdělávání dospělých - dobrovolnický projekt aGAIN

Okolo Strečna cesta nebezpečná

Tam okolo Strečna, cesta nebezpečná... Takto znejú slová pesničky, ktorú uverejnil slovenský básnik, spisovateľ a zberateľ ľudovej slovesnosti Ján Kollár v svojom diele „Národné spievanky“. Vraj si ju spievali pltníci pri svojej plavbe na pltiach cez úžinu na Váhu okolo Strečna.

*Tam okolo Strečna
cesta nebezpečná,
pod zámkom sa skryly
v bielych plachtách víly.
Na lúkach vo Váhu
často sa kúpajú;
po poli širokom
tancujú skokom.
Koho raz pochytia,
tak ho dlho vrtia,
až pokiaľ v ich hrsti
dušu nevy pustí.*

Kedysi plavbu po divokých vodách Váhu využívali na nákladnú a osobnú dopravu. V 30. rokoch minulého storočia ju vo veľkom začala nahrádzať železnica. Dnes už slúži len ako turistická atrakcia. Ak sú vhodné poveternostné a plavebné podmienky, nič nebráni tomu okúsiť aj túto adrenalinovú „parádu“. Stačí si oblieť záchrannú vestu, posadiť sa do plte a nechať sa unášať dolu Váhom. O bezpečnosť, ale aj o zábavu sa starajú dvaja pltníci v krojoch. Ich pútavé rozprávanie o neobyčajných kultúrnych, historických, prírodných a technických zaujímavostiach, ktoré poskytuje sedem kilometrov splavovaného úseku, len umocňuje nádherný pocit z plavby. Počas hodinovej plavby za zvukov vody odznievajú neobyčajné príbehy o skalách Margita a Besná, príbehy o dvoch hradoch – Strarhrade a o hrade Strečno. Bez povšimnutia nezostane ani železničné trať, ktorá zrazu už nie je v dohľade, pretože vbieha najprv do prvého a kúsok ďalej aj do druhého tunela. Po ľavej strane sa kde tu objaví aj cesta pre motorové vozidlá, ktorá sa vinie aj okolo hradných skál, na ktorých od novembra minulého roku prebieha sanácia za pomoci horolezcov.

Hoci pltnícka sezóna na Váhu strečianskym prielomom tohto roku začala už tretí aprílový deň, prvý májový deň plte po Váhu nepremávali. Nehrozili žiadne víly. Váh bol skoro až po okraje brehu. Na svedomí to mali výdatné dažde koncom apríla. Nepremávala ani kompa z jedného brehu na druhý.

Kto sa vybral do Strečna tohto roku na prvého mája ako ja, mohol v tento deň absolvovať iba turistickú prechádzku do kopca na hrad a po ceste späť pobudnúť v stredovekej drevenej dedinke pod hradom. Na hrade Strečno sa už niekoľko rokov traduje v prvý májový deň slávnostné otvorenie vo veľkej paráde akciou „Otvorte s nami hrad“. Nechýba bohatý program na hlavnom nádvorí. Tohto roku to bol šerm, lukostreľba. Nechýbala ani ochutnávka posúchov z dobovej kuchyne. Program vyvrcholil inscenovanou prehliadkou hradu s divadelným stvárnením života Žofie Bosniakovej a Fraňa Vešelého.

V stredovekej drevenej dedinke „Paseka Strečno“ boli zase vystavené na obdiv svojou jednoduchosťou a krásou domčeky rybára, pekára, bylinkárky a pustovníka. V dome pekára rozvoniaval domáci chlieb a každý, kto mal chuť, tak ho mohol ochutnať s nátierkami podľa vlastného výberu – bryndzovou, tvarohovou alebo s masťou a cibuľou. Zároveň sa tu dalo posediť na amfiteátri pri sledovaní kultúrneho programu, alebo piknikovať v tieni na lavičke, či v tráve.

Prvomájové akcie v Strečne sú pre mňa skôr „srdcovou záležitosťou“. Vždy mi spomienky zaletia do roku 2013. Rada si zaspomínam na nádherný prvomájový výlet do Strečna s prechádzkou po hrade Strečno a plavbou po Váhu so skvelou „partou Kvetiniek“ z U3V FF UK Praha. Hoci stredoveká drevená dedinka „Paseka Strečno“ v máji 2013 ešte nebola dokončená, zažili sme spolu nádherný deň. Veru

nebojácne „Kvetinky“ priam dychtivo bažili po plavbe plťou. Počasie v ten deň bolo nádherné, voda bola pokojná a odvaha tiež nechýbala ani jednej z nich. Smelo si posadali do plte. A že na plti boli viaceré naboso? Nuž to bolo najviac zábavné, aspoň sa im nenačrela voda do botasiek.

Autor: Ing. Anna Frličková
Študentka U3V pri ŽU Žilina
Účastníčka „Programu aGain – Grundtvig

● Příspěvky našich posluchačů

NÁŠ DŮM

Náš dům měl tři patra a byl plný nájemníků. Každého jsme museli slušně pozdravit, když jsme ho potkali v domě nebo na ulici. Někoho jsme zdravili rádi a někoho jenom z povinnosti, jako třeba našeho souseda pana Zelinku. Ve válce prý přišel o nohu a dostal šrapnelem do hlavy, ale přežil to a byl hrdina, kterému náleží patřičná úcta, jak říkala maminka. Ale my jsme o tom nebyli až tak přesvědčeni. Všichni sousedé, když přišli domů, zavřeli za sebou dveře od bytu, jen pan Zelinka ne. Sedával v otevřených dveřích na židli, jednu nohu měl nataženou do chodby, ale tu druhou, dřevěnou, měl opřenou vedle židle. Volal na nás, abychom k němu přišli, a když jsme se k němu přiblížili, štípal nás do tváří i jinam, až jsme měli modřiny. Když měl otevřené dveře a my museli projít kolem, běhali jsme obloukem, aby nás nechytil. Ale většinou se nám to moc nevedlo. Došlo to dokonce tak daleko, že jsme se mu začali posmívat, napodobujíc jeho kulhavou a skřípavou chůzi, ale jak jsme mohli, snažili jsme se být mu z dosahu, protože jsme se ho báli. Ale to nebylo všechno. Pan Zelinka měl zvláštní mánii. Skoro každý měsíc totiž natíral různými barvami nejen zdi, ale i dřevěné prkýnko a dveře od společného záchodu na chodbě, který měl, bohužel, společný s námi. A tak se nezdálo, že jsme se na prkýnko přilepili a maminka nám potom musela smývat barvu terpentýnem. I když maminka, tatínek i babička panu Zelinkovi domlouvali, nebylo to nic platné. A tak jsme museli chodit s balíčkem papíru navíc, a nebo mít doma v zásobě terpentýn. To paní Zinnerová z prvního patra byla naše kamarádka, i když nám připadala hodně stará, mnohem starší než naše babička. Ale byla vždycky usměvavá a ráda s námi promluvila. Její syn Otík studoval s naším strejdou Milošem v Paříži a po čase se tam i oženil. Vzal si za ženu nějakou holku z Francie. Paní Zinnerová nám jednou, když jsme jí přinesli uhlí, řekla: Děti, zítra přijede Otík s Myškou z Paříže, už se na ně moc těším.“ „A vejde se ta myška pod postel?“ ptali jsme se zvědavě, vůbec netuše, že ta Myška je právě ta Otíkova manželka. Zasáhla maminka, která nás poslala staré paní na nákupy, ale nám ta myška stejně vrtala hlavou. Druhý den bylo v domě plno slávy. Přijeli autem se šoférem, ale nebyla to žádná holka. Byla to pořádná myš, ta Myška. Načesaná a navoněná, ale česky uměla jen „babichka,, udelala ty tóbry chnedlíkí“, jinak to bylo samé „bonžúr“ a „orevuár“, chudák paní Zinnerová. Za tři dny odjeli zpátky do Paříže a bylo po slávě. Zůstal po nich byt vzhůru nohama plný nádherné vůně, tabulka čokolády a balíčky žvýkaček, kterými nás stará paní podělila. Ani jsme netušili, že se ta dobrota jenom žvýká, a tak jsme je snědli. Večer, když už si maminka myslela, že spíme, řekla tatínkovi: „Tak nevím, co to toho Otu napadlo, vždyť si s Michael mohli vzít maminku sebou. Co si tady teď sama na stará kolena počne?“ Druhý den jsme se ptali maminky, co se stalo. Řekla nám něco, čemu jsme tenkrát vůbec nerozuměli. „Jo, jedna máma užíví deset dětí, ale deset dětí nedokáže uživit jednu mámu.“ Teprve po letech jsme pochopili, jak to maminka tehdy vlastně myslela.

LETNÍ BYT

Skoro každým rokem jsme o prázdninách jezdili na „letní byt“ do Přeštic u Plzně, odkud pocházel náš tatínek. Ale moje vzpomínky na druhou babičku a dědu jsou mnohem starší. Bydlela jsem u nich nějakou dobu, než se narodil náš lvánek. Děda pracoval jako školník v místní škole a školní byt, ve kterém žili s babičkou, to byl jeden pokoj, ve kterém se spalo, jedlo i vařilo dohromady, ale zato měl dvě předsíňky. První předsíň sousedila se školní ordinací, kterou obýval pan doktor Čermák, a tak všechny školní děti několikrát za rok prošly touto ordinací při různých prohlídkách a povinném očkování. Dokonce tam bylo i zubařské křeslo, na kterém pan doktor kontroloval všem dětem zuby a některým je i trhal. Měl černé vousy a brýle a vypadal tak přísně, že jsem se ho bála, když jsem ho viděla s kleštičkami v ruce. Ale jak se ordinace vyprázdnila, babička mě vzala dovnitř, aby mi také prohlédla zuby. Pan doktor mi řekl, že mám zuby jako veverka, a protože nemohl nic vrtat ani trhat, dal mi obrázek, na kterém si myška čistí zuby pastou Perlička a párkrát mě otočil na zubařském křesle jako na kolotoči. Od té doby jsem se pana doktora už nebála. Když mě viděl, říkal mi: „nazdar veverka“. Druhá předsíňka vedla do školní zahrady, která byla plná rozkvetlých stromů a kytek. Úplně vzadu byl pod vysokou hruškou velký altán plný starých učebnic, sešitů a výkresů i různých nepotřebných školních pomůcek, připravených do sběru. Tam jsem si dokázala hrát hodiny na školu, vybírajíc mezi výkresy ty

nejkrásnější a do sešitů, které měly ještě nějakou tu stránku prázdnou, jsem si malovala. A knížky, ty jsem měla moc ráda všechny, Slabikářem počínaje a Živou abecedou konče a vůbec mi nevadilo, že to jsou jen rozpadlé, staré učebnice. Číst jsem se naučila hodně brzy, a pak už byl ode mne pokoj. Když jsem neběhala s dětmi po zahradě, byla jsem určitě někde v koutku s knížkou pohádek, které jsem si směla půjčovat ve školní knihovně. Školní budova byla pořád plná dětí, ale sotva zazvonil zvonek konec přestávky, všichni se rozběhli do tříd a budova utichla. Já jsem právě snídala, v předsínce jsem měla malou židličku a stolek přímo v otevřených dveřích, abych viděla na zahradu. Jen začalo sluníčko pořádně svítit, už tam byly děti s paní učitelkou. Okopávaly jahody a keře růží, plely a zalévaly zeleninové záhony i nejrůznější květiny, kterých bylo všude plno. Děti mě rychle přijaly mezi sebe. Když byly na zahradě, směla jsem tam být s nimi, dokonce jsem dostala lopatku a hrabičky, a tak nějak asi vznikala moje láska k zahrádce, kytičkám a k přírodě vůbec. Ale poznala jsem v té době i první dětskou lásku. Když nebyly na zahradě děti, postával tam jeden kluk. Vyčouhlý blondatý, kalhoty měl na jedné kšandě a chodil bos. Jmenoval se Pepík. Občas nosil do altánu papír do sběru, někdy přinesl babičce nákup a dědovi tabák do fajfky, pomáhal sbírat ovoce ze školní zahrady do lísek a byl vlastně všude, kde se něco dělo. Vodil mě po zahradě, nosil mi kytky i hrušky a já se s ním dělila o chleba s medem, který jsem právě měla na talíři. Doma jsem měla už dva brášky, o které se starali všichni okolo, ale tady se najednou někdo staral jenom o mě. Pepík taky uměl zajímavě vyprávět, všemu rozuměl a všechno uměl, a tak jsem se na něj každý den těšila. Když nebyl na zahradě, už jsem ho vyhlížela a děda se jen usmíval a říkal: „tak kdepak máš ženicha?“ Když jsem se potom vracela do Prahy, neuměla jsem si představit, že Pepíka už neuvídím a byla jsem zklamaná, že nemůže jet se mnou. Naštěstí dětská zklamání nikdy dlouho netrvají, a tak je to asi dobře. I když nás osud zavál každého jinam, vždycky na něj budu vzpomínat s láskou. Třeba i on si někdy vzpomene na tu malou holku, které ukazoval svět svými dětskýma očima.

STOPAŘKA

Strejda Miloš byl ten, komu se všeobecně říkalo úspěšný, mladý muž. Dokončil studia v Paříži, vrátil se domů a brzy potom se oženil. Teta Vlasta, jeho manželka, byla moc hezká a hodná a měla ráda nejen strejdu, ale i nás všechny. Babička říkala: „Vlastička, to je takové sluníčko, stále se usmívá.“ Ale jak už to někdy bývá, strejda se i po svatbě rád ohlédl za pěkným děvčetem. A když po čase dostal služební auto a začal jezdit na služební cesty, občas nějakou stopařku svezl. Tetu Vlastu to mrzelo, a tak strejda slíbil, že se stopařkami skončí. Jenomže zůstalo jen u slibu. Jak viděl hezkou holku mávat u silnice, nikdy neodolal. Čas běžel a nic se nezměnilo. Až jednou. Bylo to v pátek večer. Strejda se vracel ze služební cesty, utahaný jako kotě a těšil se domů na ženu a na postel. U motorestu před Prahou, kde se vždycky stavěl na kávu, jenom přibrzdil, když v tom vidí slečnu s velkou taškou, jak mává. Nejdříve chtěl jet dál, ale pak mu jí bylo líto, tak zastavil. Slečna nasedla, ale cestou toho moc nenamluvila. Když ji ve Zličíně vysadil, pospíchal domů. Zaparkoval za rohem a chtěl zavřít auto, ale všiml si, že vzadu na sedačce zůstala velká taška. Už se nechtěl vracet, a tak popadl svůj kufřík a tašku s tím, že ji zítra její majitelce vrátí. „Cos' to prosím tě přinesl?“ ptala se teta hned ve dveřích. Strejda neměl sílu něco si vymýšlet a tašku otevřel. Na dně tašky leželo miminko, zabalené v růžové dece a právě začalo pořádně řvát. „Proboha, kdes k tomu dítěti přišel?“ zděsila se teta, a tak musel strejda s pravdou ven. „Okamžitě sedni do auta a odvez to dítě zpátky.“ Strejda celý vystrašený, ale už dokonale probraný, popadl ten řvoucí uzlík a rozjel se zpět do Zličína. „Tak tady někde to bylo“, řekl si a vzal tašku, ve které už bylo zase ticho. Přišel k domu, kde před tím té slečně zastavil a chtěl zazvonit, ale nebylo na co. Chvilí klepal a potom vzal za kliku. Dveře se rozletěly a strejda koukal na zříceninu, která kdysi dávno mohla být domem, ale teď v ní rozhodně nikdo nebydlel. Co dál? Miminko v tašce začalo opět brečet a strejda si připadal jako únosce dítěte. Už se viděl, jak ho policajti odvádějí v želízkách. Doma ho teta přijala kupodivu klidně. Vzala miminko do rukou, a to hned ztichlo. Připravila Sunar, pak malou koupala, ale strejda byl tak vyděšený, že ho ani nenapadlo zeptat se, kde vzala teta dětské láhve, prádélko a Sunar. A tak se celou sobotu a neděli točili kolem malé, která většinou spala nebo si spokojeně broukala. Ale strejda věděl, že když se o dítě do večera nikdo nepřihlásí, musí s ním na policii a tam všechno přiznat. K večeru někdo zazvonil, přišla Vlastina kamarádka a strašně se divila, kde strejda s tetou vzali pár

měsíců po svatbě tak pěknou holčičku. Strejda chtěl začít něco koktat, ale to už vzala teta holčičku do náruče a povídá: „Markétko, běž k mamince, určitě se ti po ní stýská.“ Podala miminko kamarádce a obě se začaly smát. Potom teta strejdovi přiznala, že se domluvila s kamarádkou Markétou, jak ho vytrestat. Pozdě večer byl strejda šťastný, že to všechno dobře dopadlo a slíbil tetě, že už nikdy žádná stopařka a svůj slib tentokrát dodržel. Jen jedno mu vrtalo hlavou. Kde se u nich doma vzalo dětské oblečení, dudlíky a láhve? A tak mu teta prozradila, že to všechno je výbavička, pro jejich očekávané miminko. Když si strejda za pár měsíců odvážel tetu s malou Vlastičkou z porodnice, byl šťastný a hrdý jako každý táta. A když jsme se všichni divili, jak to s malou Vlastičkou umí, teprve tehdy nám strejda s tetou prozradili, jak těžká zkouška byla před pár měsíci Markétka.

Vladana Machiánová

Opomíjený půvabný barokní kostelík v Praze Stodůlkách

Možná se mnou i vy budete sdílet ten názor, že my lidé rádi poznáváme cizí země a navštěvujeme věhlasné památky, ale někdy jsme ještě ani nezavítali tam, kam to máme doslova jen pár kroků. Tak jsem i já při cestách z řepského na stodůlecké sídliště vídávala vlevo za viaduktem poblíž železniční trati zvané Pražský semmering vystupovat mezi stromy mansardovou střechu o samotě stojícího kruhového kostelíku.

Když jsem se tam před časem vypravila, z informací dostupných na místě jsem zjistila, že se jedná o významné architektonické dílo - kostel svatého Kříže a svaté Heleny z let 1743 - 1754 (dříve kaple Nalezení sv. kříže) postavený patrně podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Nenechala jsem se odradit nepěkným oplocením bezprostředně přiléhajícím ke kostelíku a rozhodla se, že se na místo vrátím některé nedělní ráno, kdy je možné si před mší interiér kostelíka prohlédnout. A tak jsem se poslední květnovou nedělí vydala na cestu. A věřte, že jsem nelitovala. Na místě jsem se setkala s vlídným přijetím od administrátora kostela pana Ing. ThDr. PhDr. JUDr. Lea Salveta, Ph.D., Dr.h.c. a v jeho společnosti si prohlédla krásné nástěnné a nástropní malby.

Vznik kostelíka je spojen s nálezem ve stromě zarostlého kovového kříže na místě, kde v r. 1742 tábořilo vojsko pod vedením Františka Štěpána Lotrinského usilující v době bojů o rakouské dědictví zbavit Prahu nepřátelských francouzských a bavorských vojsk. Místo nálezu kříže navštívila Marie Terezie při příležitosti své pražské korunovace na českou královnu v r. 1743 a položila ke stavbě kostelíka základní kámen. Na její přání a za její přítomnosti byl v r. 1754 kostelík posvěcen na titul Nalezení svatého kříže.

Pokud se chcete o historii, architektuře nebo výmalbě interiéru kostelíka, případně o jeho dostupnosti dozvědět více, doporučuji vaší pozornosti detailní popis zpracovaný administrátorem kostela a zveřejněný na www.hrady.cz/wnd_show_text.php?tid=42730.

Fotografie doprovázející tento příspěvek jsou převzaty z jiného jeho textu publikovaného na stop.p13.cz/cs/listopad-20122012/neznamyprazsky-kostel/4297/.

Pohled na kostelík

Kamenný oltář a nástěnná oltářní malba nalezení Kristova kříže císařovnou Helenou

Nástěnná malba nad oltářem
Vítězství křesťanství nad pohanstvím

Nástrovní nástěnné malby Andělé nesoucí
vladařské insignie a Svatý kříž

Nabídka KLUBU je pestrá, tak jen několik ukázek z našich akcí a na úvod dva postřehy ze zajímavé exkurze do ZEVO Malešice.

Exkurze v rámci U3V

Je nutné ocenit, že Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, Klub Univerzity třetího věku kromě sobě vlastních témat pořádá i exkurze na "nefilosofické" téma. V roce 2015 to byla exkurze do Muzea energetiky v Holešovicích určená nejen pro pamětníky, ale i pamětnice. Velmi poučná a hodnotná byla i prohlídka, lze snad říci, futuristické stavby Národní technické knihovny v Kampusu ČVUT v Praze Dejvicích.

Tématem tohoto příspěvku pro environmentální poučení byla exkurze do Spalovny Malešice, jejíž oficiální název je Zařízení pro energetické využívání odpadu (zkratka ZEVO), která je součástí a.s. Pražské služby Praha.

Co jsme se dozvěděli při osobní odborné prohlídce s erudovaným odborníkem ZEVO.

Malešickou spalovnu odpadů v Praze nejde jen tak přehlédnout. Stavbě dominuje jeden z nejvyšších komínů v České republice, který se vztyčuje do výšky téměř 180 metrů. Snad jediné otázky: zda kvůli této výšce nevypouští exhalace do většího okruhu území Prahy. Většina odpadů, které vyhodí Pražané, končí ve spalovně v Malešicích, která je dokáže energeticky využít.

Technologické zařízení ZEVO v Praze v Malešicích slouží ke spalování a následné výrobě tepla a elektrické energie uvolněné při spalování komunálního odpadu z území Prahy.

Úvodem nám byly podány zasvěcené informace o parametrech ZEVO, o organizaci svozu komunálního odpadu a o technických a environmentálních ukazatelích. Postupně se vylepšují její emisní parametry, např. byly instalovány katalyzátory, jež odstraňují ze spalín oxidy dusíku. Dále jako doklad o environmentálně neškodném provozu jsme se dozvěděli, že na komín ZEVO Malešice byla instalována hnízdní budka pro ohroženého sokola stěhovavého, což je kriticky ohrožený druh dravce. Zde je nikdo neruší a mají zde i dostatek potravy.

Dále jsme navštívili postupně pracoviště obřích bunkrů, kam se přivážený odpad ukládá, vlastní prostor kotlů, vyrobené v ČKD Dukla Praha a dalším zařízením z německé produkce. Rozhodně zajímavý byl výklad ve velínu ZEVO, který je vlastně mozkiem celého ZEVO.

Něco málo ukazatelů: V ZEVO Malešice se odpad spaluje ve čtyřech kotlích s válcovými rošty, které jsou schopny spálit 14–15 tun komunálního odpadu za hodinu. Tepelná energie ze spalování ohřívá páru, která předá ve výměníku teplo 130 GJ za hodinu. Tím se poté ohřívá voda a v konečné fázi radiátory v domácnostech. Od roku 2010 zároveň dokáže spalovna díky kogenerační jednotce vytvářet elektřinu pro 20 000 domácností. Kapacita spalovny je 310 000 tun odpadu za rok, přičemž spalovna ročně zlikviduje přes 200 000 tun. Denně sem popelářská auta přivezou kolem 800 tun odpadu. Teplo je dodáváno buď domácnostem, nebo na výrobu elektrické energie. Elektřinu vyrábí malešická spalovna od roku 2010, kdy byla instalována turbína Lilit (zajímavé jméno - doporučuji najít si informace o jakou bytost se jedná) o výkonu 17,5 MW. Po spálení zůstávají jen kovy a popel, který se využívá pro stavební účely. Provoz spalovny i přes náročný provoz řídí pouze 12 osob.

Spalovny odpadu - ZEVO jsou pro likvidaci vyprodukovaného komunálního odpadu nezbytné, jde v podstatě o jeho energetické využití. Přímou to souvisí s razantním omezením zatím povoleného skládkování. V ČR jsou nyní v provozu 4 zařízení ZEVO a probíhá diskuse o kapacitě a počtu ZEVO v ČR. Situace je taková, že většina krajů mají vizi, že by každý kraj měl tu svoji, což znamená investice celkem cca 20 - 30 mld. Kč a odpovědný státní orgán situaci nezvládá, přestože se všeobecně ví, že v sousedním Německu mají ZEVO nadbytečné a nemají je čím krmit. Rovněž si neodpustím poznámku, že je věnována minimální pozornost prevenci vzniku odpadů.

František Ohem

Spalovna komunálních odpadů Praha Malešice

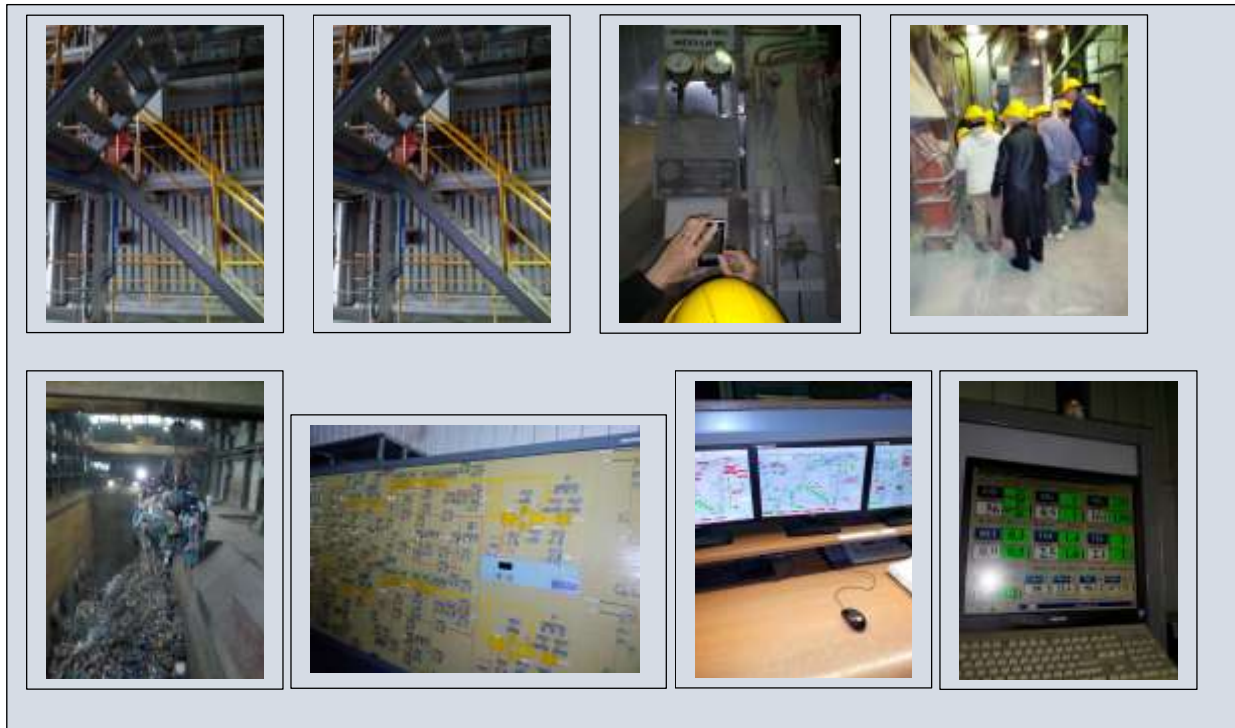
11. dubna letošního roku se 26 členů klubu U3V filosofické fakulty zúčastnilo exkurze do spalovny komunálních odpadů v Malešicích. Odborný výklad o technologii spalování odpadů a čištění odcházejících plynů nám poskytl Dr. Kovář, který nás též provedl celým provozem od navážky, spalování, separace kovů, chlazení a čištění plynů před vstupem do komína. Dále jsme prošli velínem a byli seznámeni se systémem měření emisí.

Zařízení na energetické využívání odpadů ZEVO Malešice je v trvalém provozu od roku 1998. Spaluje se zde 15 tun odpadu za hodinu. Jsou zde instalovány 4 technologicky shodné nezávislé linky (4 kotle + příslušenství). Spaliny jsou využity pro kombinovanou výrobu tepla a elektřiny. Po spálení probíhá nejprve separace kovů a pak spaliny odcházejí do rozprašovací sušárny, kde probíhá mokrá vypírka vápennou suspenzí s aktivním uhlím. Plyny dále postupují do elektro odlučovače, jehož účinnost odloučení pevných částic je 99,99%. Pro odstranění škodlivých plynných sloučenin slouží následující reaktor, ve kterém plyn přechází přes katalyzátory, kterými jsou keramické desky, potažené kovy na bázi titanu, vanadu a wolframu. Zde se z plynu odloučí oxidy dusíku a polychlorované dibenzodioxiny a dibenzofurany (PCDD/F). Následuje další mokrá vápenná vypírka v předpračce a absorbéru, kde se odloučí oxid siřičitý, těžké kovy a další PCDD/F. Účinnost odloučení SO₂ je zde přes 99%.

Měření kvality emisí je prováděno kontinuálně pomocí infračervené spektrometrie. Výsledná hodnota vyčištěných spalín plně odpovídá limitům EU, často je na nižších hodnotách. O kvalitě těchto hodnot svědčí i ta skutečnost, že se na komíně spalovny usídlila rodina sokolů stěhovavých, kteří zde vyvedli již několik generací mláďat a každý rok se vracejí.

Spalovna Malešice je dokladem moderní technologie zpracování komunálních odpadů, která nezatěžuje životní prostředí obyvatel.

Podle informačních materiálů ZEVO Malešice sepsala Ing. Jiřina Vejvodová

Postřehy z exkurze v NTK

Národní technická knihovna (NTK) je největší a nejstarší knihovna technické k literatury v České republice s kapacitou přes 1,5 milionu svazků. Její funkcí je poskytování odborných informačních zdrojů a služeb jak studentům, pedagogům a vědeckým a výzkumným pracovníkům, tak zájemcům o technické informace z řad nejširší veřejnosti.

Stavba byla zahájena na podzim 2006, dokončena v prosinci 2008 a pro veřejnost otevřena 9. 9. 2009.

- 1 - Národní technická knihovna- stavba zahájena v roce 2006, dokončena v r. 2008, 9 podlaží, z toho 6 nadzemních, 3 podzemní. Kapacita 1,5 milionů svazků.
- 2 - Centrální část - hala služeb, zvaná Macocha.
- 3 - Na ochozech jsou nepřehlédnutelné kresby rumunského výtvarníka Dana Perjovschiho (Peržovskiho).
- 4 - Na první pohled vypadají kresby jako dětské čmáranice, po chvíli zjistíte, že to je kreslený humor - velice vtipný.
- 5 - V centrální hale služeb je výborná akustika, konají se zde koncerty
- 6 - Budova je pojata jako učebnice techniky. Na stropěch jsou technologie, na betonu jsou zřetelné stopy po bednění, barevné podlahy kopírují mapu průhybů stropních konstrukcí (červená znamená minimální průhyb, modrá max.).
- 7 - V knihovně je minimum příček, aby bylo možno přizpůsobit prostor potřebám uživatelů.
- 8 - Studovna časopisů, k dispozici je cca 17 milionů článků.

- 9 - Na stropě je instalováno hasicí zařízení - v případě požáru se hasí mlhou. Důmyslně je vyřešeno temperování budovy. Je využíván ohřev slunečním zářením, reguluje se otvíráním a přivíráním žaluzií.
- 10 - Na ochozech je celkem 280 kreseb. Kromě kreseb jsou v knihovně na různých místech čísla, jako: počty spálených kalorií po chůzi po schodech, jinde jsou čísla použitých barev, na jednom schodišti jsou uvedeny rozměry schodů, na dalším jsou schody očíslovány apod. Knihovna patří především technikům a technici mají čísla rádi.
- 11 - Jedna z mnoha studoven. V knihovně je 1 151 studijních míst. Denní návštěvnost je 5000 čtenářů. Do knihovny mají volný vstup i neregistrovaní čtenáři. V parteru stačí vytisknout si lístek Volný vstup. Návštěvní lístek umožňuje studium na místě, neumožňuje půjčit si knihu domů.
- 12 - Další ze studoven. Záměrem architektů bylo, aby knihovna byla pro studenty obývacím pokojem.

Myslím, že se jim to podařilo.

Jiřina Benešová

1 - NTK

2 - NTK

3 NTK

4 NTK

5 - NTK

6 - NTK

7 - NTK

8 - NTK

9 - NTK

10 - NTK

11 - NTK

12 - NTK

Moje manželka průvodkyní

Dnes došlo k realizaci plánované seniorské vycházky, kterou Eva připravila a sezvala. Požádala mne, abych ji morálně podpořil svojí účastí a trochu jako pomocná organizační síla.

Shromaždiště - seřadiště bylo na Černém Mostě u zastávky autobusu Doležalova. Kolik bylo účastníků procházky nevíme, protože se prezence nedodělala a někteří přihlášení (spíše některé přihlášené) nepřišli a jiní přišli navíc. Odhadem 15 až 18. Šli jsme z počátku nově upravenou částí přírodního parku Klánovice - Čihadla, kde údajně někteří zdivočelí divočáci z Klánovického lesa napadají pejskaře. Došli jsme k Rybníku Martiňáku (někdy též Čeněk). Tam jsme zatočili doprava podél zahrádkářské kolonie a revitalizovaného Svěpravického potoka a došli k rybníku Pískovna.

To už jsme byli v Dolních Počernicích a prohlédli si novou parkovou úpravu nad rybníkem. Dolními Počernicemi jsme prošli kolem několika významných památek jako starý a nový zámek, kostel, pivovar a několik hospod. A byli jsme na hrázi největšího z rybníků - Počernického. Pod hrází je zámecký park rovněž nedávno upravený. Průvodkyně Eva u každého rybníka i mezi nimi vyprávěla, jaké jsou parametry a významné pozoruhodnosti toho kterého objektu a co tam nejvíc roste a jaká žoužel tam žije. U staveb ze kterého století to je a co je tam zajímavého. Kdybych to měl všechno napsat, asi by moje zpráva byla delší než celá cesta - byly to asi čisté 4 km. Nejvíce péče bylo věnováno výkladu, jaké jsou únikové cesty a kde je která autobusová zastávka. Účastníci procházky překypovali chválou na průvodkyni a i já jsem se dočkal ocenění. Doufám, že vše mysleli (spíše myslely) upřímně, protože hned plánovaly, kam by se asi dalo jít příště.

V závěru byly úvahy jak procházku zakončit a některé dámy by se daly asi přesvědčit i na pivo. Nechtěl jsem ale příliš provokovat, tak to skončilo v cukrárně, ve které jsem hodnotil jako nejlepší zákusek láhvový Prazdroj. Pořídil jsem i nějaké fotky mobilem. Viz níže odkaz.

Pomocný průvodce II. kategorie dědek Zdeněk

🌸 *Zajímavosti*

Topolovka

Althaea rosea CAVANILLES, proskurník růžový

Topolovka je dvouletá až vytrvalá bylina, až 2 m vysoká, která v prvním roce vytváří přízemní listovou růžici a druhým rokem přímou, větvenou, poněkud chlupatou lodyhu. Listy jsou řapíkaté, okrouhlé, srdčité, dlanitě 5 - 7 laločné a vroubkované. Květy, v průměru 5 – 10 cm, jsou růžové až černofialové a tvoří klasovité hrozny. Jsou buď jednoduché, nebo plné. Plod je jednosemenná tvrdka. Kvete v druhém roce od konce června do září.

Výskyt – roste divoce na Balkánském poloostrově. U nás se pěstuje jako dekorativní rostlina a je známá pod jménem **sléz zahradní**. Ojedinele zplaňuje.

Užívaná část – květ s kalichem, přednost se dává plným květům. K farmaceutickým účelům se užívá jen květ černofialový, ačkoliv i jinak zbarvené květy jsou stejně účinné.

Sběr a úprava – květ s kalichem se sbírá za suchého počasí krátce před rozvitím od června do září ve druhém roce. Suší se ve stínu za hojného přístupu vzduchu nebo při umělé teplotě, která nesmí přesáhnout 50°. Droga je bez pachu a má slizovitě trpkou chuť.

Účinné látky a působení – Obsahuje slizové látky, malé množství tříslovin a anthokyanové barvivo althacin. Působí protizánětlivě a mírně projímavě. Užívá se i proti kašli.

Užití – vnitřně v macerátu (2 polévkové lžíce na šálek vody) proti bronchiálnímu zánětu a jako mírné projímadlo. Slizových vlastností se využívá při chronických zánětech žaludečních a střevních, kde podstatně změňuje podráždění.

Poznámka

Barvivo obsažené v květech slouží k barvení v průmyslu potravinářském a líčnickém.

Zdroj: Naše rostliny v lékařství

Korbelář, Endris, Krejča, Avicenum, Praha 1970

Četba

Vlastimil Vondruška, Strana štěstí

Opravdu si myslíte, že není čemu se v dnešní politice zasmát? Satirický román *Strana štěstí* vás přesvědčí o opaku. S laskavým a humorným nadhledem vypráví o nové politické straně, která přijde s převratným nápadem – obsazovat místa v parlamentu po vítězných volbách losováním. Losy Strany štěstí se neuvěřitelně dobře prodávají a každý, kdo si los koupí, doufá, že štěstí padne i na něj. Strana volby skutečně s drtivou převahou vyhraje a vylosovaní šťastlivci začnou řídit chod této země. Vtipné situace, dovedené často až k absurdní nadsázce, vzdáleně připomínají známé *Zvonokosy*. Ať již jde o volební kampaň, tvorbu nových zákonů, sestavování vlády, poslanecký sex nebo jednání s Evropskou

unií. Ale i když se budete při čtení příběhů z poslaneckého života výborně bavit, přesto vás knížka přinutí položit si jednu naléhavou otázku – kde jsou vlastně hranice demokracie? A těm, kteří si myslí, že to vědí, autor vzkazuje, že se budou pořádně divit.

...

„Nepodceňujte voliče! Češi jsou demokratický a politicky vyspělý národ,“ ohradil se moderátor Vondráček a chtěl pokračovat, ale Petr Dryák ho nenechal.

„To jistě jsou. Ale kvůli tomu ještě lidé nemusí číst třicet tlustých programů, kde si třicet politických stran vymýšlí, jak voliče oblnout. Tak hloupý národ zase nejsme, pane redaktore!“

Vypukla vřava ještě hlasitější než před chvílí. Teprve když režisér zasáhl do vysílání a zúčastněným politikům hrozil, že pořad přeruší, utichli. Voliči měli nezadatelné právo vidět na obrazovce jejich kultivované politické tváře.

„Heleďte, pane redaktore,“ pokračoval Petr Dryák žoviálně. „Přiznejte, kolik programů jste přečetl vy? Ale pravdu! Já si vás vyzkouším.“

„Jako politický zpravodaj znám samozřejmě všechny,“ opáčil moderátor Vondráček se suverénním nadhledem. Mohl si dovolit lhát, byl přece novinář. Rychle pokračoval: „A předpokládám, že většina našich diváků rovněž. To pouze vy děláte z lidí politické analfabety.“

Netušil ovšem, že Petr Dryák všech třicet perfektně zná a svou hrozbu splní. Vzápětí totiž na něho vypálil první otázku. „Tak dobře, pane redaktore. Takový malý test. Která strana ve svém programu navrhuje, aby měla Česká republika přístup k moři?“

„Cože?! Vyděsil se moderátor Vondráček. Programy si sice zběžně prolistoval, ale protože měl rozečtený nový francouzský erotický román, nezatěžoval se, aby si tu snůšku nesmyslů pamatoval.“

...

Víte, že?

Během 8 let se na stavbě Lipenské přehradě a elektráren podílelo 33 000 lidí. Celkem přehrada pohltila 530 staveb, většinou domů nebo hospodářských stavení, ale také několik kostelů. Pod vodou zmizelo původní Lipno nad Vltavou, níže položené části Frýdavy, Frymburku, Horní Plané a dalších obcí. Samotná stavba si vyžádala 250 000 m³ zeminy, 50 000 m³ betonu, 600 tun ocele, 300 tun strojního zařízení a také řadu lidských životů. Přestože to oficiální místa nikdy nepotvrdila, došlo údajně během stavby k 40 smrtelným nehodám.

Pylová zrna mají různou velikost? Nejmenší zrnka má pomněnka – jsou velká sotva 6 μm (mikrometrů). K největším patří pylová zrnka tykve, která dosahují velikosti zhruba 250 μm.

Pomněnka lesní (*Myosotis sylvatica*), třebaže má nejmenší pylová zrnka na světě, se snaží, aby se rozmnožovala co nejvíc, a tak jediná rostlinka vyšle na jaře do ovzduší až 100 000 zrněk pylu. Aby přilákala co nejvíc včel, zbarvuje své kvítky do modra pomocí flavonoidů neboli vitamínu P, který absorbuje ultrafialové záření. I jejich pylová zrnka jsou převážně modrá. Tuto barvu totiž včely milují. Kromě toho je pomněnky lákají i omamnou vůní a extrémním teplem, což je pro pilné opylovačky ten pravý ráj. Modré kvítky pomněnky mohou dosahovat až 30° Celsia.

Zdroj

Epocha 10, 11/2017

• Zábavný koutek

Co nepatří do skupiny

Led, kra, déšť, strom, rosa, mlha, pára, vláha
Židle, stůl, skříň, police, vidlička, křeslo, postel
lípa, dub, buk, smrk, javor, platan, olše, kaštan
sukně, kalhoty, halenka, košile, šátek, pásek, sako

Přečtěte si text s římskými číslicemi

500 O 5 O L E N Á	50 L A 1000 P A
50 E T A 500 50 O	K O 50 O
5 50 A K	50 E 500
O 500 50 I 5	1000 50 É K O
50 I 500 É	1000 I B U 50 E
1000 O Ř E P 50 A 5 E 100	500 O J E 1000
5 I N I 100 E	500 O K 50 A 500
O 50 O 1000 O U 100	50 A 5 I 100 E
K 50 A 500 N O	O 5 O 100 E
1000 O 500 E 50	P O 50 I 100 E

Seřadte slova podle abecedy a potom podle barev.

šálek cibule zlatník lavice posluchače náušnice
hezké azalka
křída Klub fretka škola taneční medvěd
balík talířek přeje prsten zaplatit lžička
koření ukazovátko lasice brokát květináč norek knedlík
cukr a maso guláš prázdniny pouzdro nebrat upravit
tabule zdraví květiny látka
cena
káva

Číslice nahradte písmeny

100letá voda, 3 bra3, k8opolitní mě100, me2d, 1l vždycky férově – zkuste vymyslet další slova a pošlete na e-mail: ff-blogklub@seznam.cz

Doplňte čísla do výpočtů, aby byl pravdivý

$$\begin{array}{r} 7 \quad \square \quad 2 \quad \square \\ - \square \quad 7 \quad 8 \quad 2 \\ \hline 4 \quad 5 \quad \square \quad 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \quad \square \quad \square \quad \square \\ . \quad \quad \quad \quad 3 \\ \hline 2 \quad \square \quad 9 \quad 5 \quad \square \end{array}$$

Výsledek	
7326	9986
- 2782	. 3
4544	29958

Jsou následující tvrzení pravdivá, nebo ne?

2 h + 1 800 s = 150 min	ano	ne
23 m + 310 cm + 5 mm = 26 100 m	ano	ne
0,5 t + 700 kg + 20 g = 1 240 kg	ano	ne
Hmotnosti 12 000 g a 500 dkg se liší o 7 kg	ano	ne
Délka 2 000 m je pětkrát větší než délka 0,5 km	ano	ne

Uzávěrka pro příští číslo je 24. 9. 2017

Těšíme se na Vaše příspěvky – redakce Klubu posluchačů a absolventů U3V FF UK

Příspěvky zasílejte na e-mail: ff-blogklub@seznam.cz

Příští číslo, pokud pošlete příspěvky, vyjde v říjnu – předem děkujeme za spolupráci

Praha 12. června 2017